

Tres Nadals (2003)

Visat núm. 1
(gener 2006)

per Julià Guillamon

Monzó proposa, aquí, una reflexió sobre el llenguatge. Com s'ha imposat la idea d'allò que es considera «normal» o «lògic»? Què té de normal un paisatge de Palestina cobert de neu? El dubte revesteix un contingut crític, el descobriment del desajust entre realitat i llenguatge dona lloc a un conflicte i, posteriorment, a un bloqueig. El narrador reconstrueix tot un procés, acompanya el protagonista en les seves reflexions o reproduïx el col·loqui absurd. Amb el Nadal ha passat el mateix que amb els Oscars. Considerats pels «progres» dels setanta una murga inacceptable, s'han rehabilitat en una apoteòsica celebració del conformisme.

Quim Monzó ha reunit tres contes de Nadal en un volum de títol foixà amb il·lustracions de Ramon Enrich. El primer, «Nadal blanc», és fill de la televisió, del *Monty Python Flying Circus* (la barreja de personatges reals i animacions que Enrich recrea formidablement) i de *La dimensió desconeguda*, amb l'ambigüitat entre allò que és natural i el que és artificial, homes i ninots. El nen que fantasia amb les figuretes del pessebre és una metàfora de l'escriptor que construeix les seves històries a partir d'altres ficcions. El segon, «La venedora de mistos», reescriu un dels clàssics de la literatura lacrimògena, el conte de Hans Christian Andersen, com una denúncia de les rutines que dominen la vida. El tercer, «La comissió», teatralitza les operacions cosmètiques que provoquen la desfiguració grotesca de símbols i tradicions. Un cop més, ens ve al cap els *Monty Python*, aquella escena del coliseu de Jerusalem de *La vida de Brian* en què els quatre gats del Front Popular de Judea redacten un manifest amb el llenguatge de la correcció política, el 1979!

També aquí, Monzó proposa una reflexió sobre el llenguatge. Com s'ha imposat la idea d'allò que es considera «normal» o «lògic»? Què té de normal un paisatge de Palestina cobert de neu? El dubte revesteix un contingut crític, el descobriment del desajust entre realitat i llenguatge dona lloc a un conflicte i, posteriorment, a un bloqueig. El narrador reconstrueix tot un procés, acompanya el protagonista en les seves reflexions o reproduïx el col·loqui absurd, que connecta amb els diàlegs sense sentit que en els bons temps contraculturals mantenien els personatges de còmic, les cançonetistes i els polítics de guinyol a les pàgines de *Canigó*. Amb el Nadal ha passat el mateix que amb els Oscars. Considerats pels «progres» dels setanta una murga inacceptable, s'han rehabilitat en una apoteòsica celebració del conformisme. Si comparem *Tres Nadals* amb les seves primeres incursions en el tema nadalenc («Bombes de nata (oi, Albert?)», que es publicà a *Ajoblanco* el 1975 o «Tutifrutí. Diari d'una teen», a *Disco Express* el 1978), veurem que Monzó s'ha adaptat. Així com Tutifrutí i els seus cosins aprofitaven la sobretaula del 25 de desembre per tancar-se a l'habitació i fotre's mà, els nens d'aquests tres contes actuen segons les normes. Dins d'aquestes normes, la seva innocència despulla les convencions. Els títols, simples i directes, expressen la necessitat d'anomenar una nova realitat que només es manifesta als ulls de Cándido.

Els contes de Nadal són històries de revelació, de conversió. Que es pugui revelar a algú la enorme importància de Monzó, arribats a aquest punt, diu molt sobre el despistament i la mala fe que operen entre algunes faccions autodenominades cultes. *Tres Nadals* reuneix tot allò que no pot faltar en un llibre de regal. Monzó és el regal.

